

## Bijpraten met Jakob en Hosea?

Zullen we ooit eens met Jakob en Hosea kunnen spreken?

Zal Jakob ons eens uit de eerste hand kunnen informeren over zijn worsteling in Peniël (Pniël)?  
(Genesis 32:31 NBV, Genesis 32:30 NGB-1951)

Zal Hosea ons eens kunnen bijpraten over alles wat hij heeft meegemaakt?

Met andere woorden: zullen we eens Jakob en Hosea ontmoeten?

Alle gelovigen zullen opstaan en een eeuwig leven ontvangen.

Een leven dat zo lang is, dat het goed voorstelbaar is dat elke gelovige elke andere gelovige kan ontmoeten.

We weten ook dat alles aan het licht zal komen. (Marcus 4:22, Lucas 8:17)

We weten alleen niet hoe.

Zou het niet mooi zijn, als we alle informatie uit de eerste hand zouden ontvangen?

Zou het niet goed zijn om Jakob en Hosea te ontmoeten?

Wat heeft God voor ons in petto?

We weten nu al dat God is te kennen vanuit Zijn werken.

Als we in de hemel zijn en God van aangezicht tot aangezicht zullen ontmoeten, dan menen sommigen daaraan genoeg te hebben.

Wat zou je immers nog meer wensen?

Maar, ook na de jongste dag is God te kennen vanuit Zijn werken.

Daarom verwacht ik dat God ons laat terugkijken en ons zal laten zien, dat Hij altijd alles volkomen onder controle heeft gehad.

Hij voert de regie.

Hoe? Dat mogen we dan onder andere vernemen uit de monden van Jakob en Hosea.

Verder weten we dat de heiligen over de onheiligen zullen moeten oordelen en over hen, als priesters, moeten heersen. (Zie hiervoor bijlage 1)

Om deze opdracht aan te kunnen, zullen de heiligen moeten samenwerken.

Het is goed voorstelbaar dat we op een goed moment moeten samenwerken met Jakob en Hosea.

Zij kennen de omstandigheden waaronder zij hebben geleefd, als geen ander.

Tijdens het eindoordeel is hun inbreng zeker van belang.

God vraagt daarom, want Hij wil dat alle heiligen zullen participeren in dat oordeel.

Dat oordeel moet en zal breed gedragen worden.

In de Reformatie las ik een nieuwe uitleg (voor mij althans) van het woord: eeuwig.

Ds. Bas Luiten zegt:

Eeuwig leven wordt vaak gezien als een leven zonder eind. Eeuwig leven is echter veel meer het leven dat in de eeuwigheid begint, dat is aangesloten op de Bron, nu al. Het gebeurt in de tijd, inderdaad, maar het komt uit de eeuwigheid, het is de gezindheid van de Heer. (De Reformatie 10 januari 2014, blz. 150)

Het eeuwige leven begint zodra het is aangesloten op de Bron.

Het tegengestelde daarvan is: wie niet aangesloten is op de Bron ondergaat de eeuwige straf.  
Het eeuwige leven en de eeuwige straf komen zo in een ander perspectief te staan.  
Het begint in het hier en nu en het zet zich door in de eeuwigheid.  
Wie nu aangesloten is op de Bron, zal dat na de jongste dag ook zijn.  
Wie nu afgesloten is van de Bron, zal dat na de jongste dag ook overkomen.  
Je leven hier heeft gevolgen voor later, voor je positie na de jongste dag.

Het al of niet aangesloten zijn op de Bron is een gave van God.  
Het is Zijn verkiezend welbehagen, waarbij Hij een appel laat uitgaan naar alle mensen.  
God doet in het hier en nu dat appel.  
Uit pedagogische overwegingen laat Hij duidelijk weten dat wij moeten kiezen voordat het te laat is.  
Bij elke oordeelsaankondiging treedt God zo op.  
Elk oordeel heeft iets weg van het laatste oordeel, maar blijkt telkens het voorlaatste te zijn geweest.  
Zo moeten we ook tegen het eindoordeel aankijken.  
En daarbij mogen we dan niet de fout maken dat het oordeel wel mee zal vallen.  
De ballingschap duurde immers 70 jaar. Bijna iedereen kreeg levenslang.  
Het eindoordeel duurt geen 70 jaar, maar duizend jaar.  
Waarbij die duizend symbolisch opgevat mag worden, en zomaar enkele duizenden jaren kan duren.  
Dus er is geen enkele reden het eindoordeel te bagatelliseren.

Voor de jongste dag is het mogelijk om op de Bron aangesloten te worden, na de jongste dag blijft die mogelijkheid bestaan.  
Dit omdat God dezelfde blijft, en omdat Jezus ook de Redder blijft van hen die verloren dreigen te gaan. Zowel de Vader als de Zoon veranderen niet in dat voornemen. Hun lijn is eenduidig.

Wie aangesloten is op de Bron, staat ook in het boek van het leven.  
Het boek van het leven is daardoor een dynamisch boek.  
Voor de grondlegging van de wereld heeft God voorzien dat dit boek vol komt.  
God maakt gebruik van de uitverkiezing om dit boek van het leven vol te krijgen.  
De uitverkiezing is daarom het middel om het grotere doel te bereiken.

Laten we een gedeelte uit artikel 37 van de NGB lezen:

Terecht is daarom de gedachte aan dit oordeel schrikwekkend en angstaanjagend voor de slechte en goddeloze mensen, maar de rechtvaardigen en uitverkorenen verlangen er vurig naar en putten er rijke troost uit. Hun verlossing zal dan immers helemaal voltooid worden en zij zullen dan de vruchten van hun moeitelijke arbeid ontvangen. Hun onschuld zal dan door allen worden erkend en zij zullen zien de verschrikkelijke manier waarop God Zich wrekt op de goddelozen, die hen in deze wereld getiranniseerd, verdrukt en gekweld hebben. Die zullen tot erkenning van hun schuld gebracht worden door het getuigenis van hun eigen geweten. Zij zullen wel onsterfelijk worden, maar alleen om gepijnigd te worden *in het eeuwige vuur, dat voor de duivel en zijn engelen bereid is.*

De opstellers van de NGB leerden de leer van de eeuwige uitverkiezing en de eeuwige verwerping. Een leer die onder gereformeerden gangbaar is, maar ook telkens verzet heeft opgeroepen. Zelfs enkele naaste medewerkers van Calvijn hebben zich ertegen verzet.

Nu weten we dat Calvijn nooit over Openbaring heeft gepreekt en gedoceerd. Hij begreep Openbaring niet en vond daarom dat hij er niet over kon spreken.

Deze opvatting is zeer in hem te prijzen.

Evenwel, dit betekent wel dat hij de leer van de eeuwige uitverkiezing en eeuwige verwerping niet aan het boek Openbaring heeft kunnen toetsen.

Veel schrijvers verbergen juist in het laatste hoofdstuk van hun boek de clou van hun verhaal.

Het lijkt erop dat de Bijbel niet van deze regel afwijkt. Ook in de Bijbel is een belangrijke clou in het laatste Bijbelboek Openbaring, te vinden.

Ik denk hierbij aan Openbaring 20:6 en 21:2.

Over Openbaring 20:6 het volgende: In de NGB is deze tekst niet opgepakt, evenzo heeft de NGB geen aandacht gegeven aan al die teksten die aangeven dat de heiligen zullen participeren bij het eindoordeel. Daardoor heeft de NGB een openeinde.

Met wat er staat, stem ik in. Maar eigenlijk zou artikel 37 moeten worden aangevuld.

De weg om een aanvulling te realiseren, lijkt een onbegaanbare weg.

Laten we het daar maar niet over hebben.

Want artikel 37 NGB staat niet op zichzelf. Ook in de Dordtse Leerregels komt *de uitverkiezing en verwerping*, b.v. in artikel 6 en 7, uitgebreid aan de orde. Ook daarin zijn alle teksten die wijzen op de participatie van de heiligen in het eindoordeel genegeerd.

Ik vat de eeuwige uitverkiezing en de eeuwige verwerping op als een *uitverkiezing* en een *verwerping* die zich *in de eeuwigheid* doorzet.

Met deze interpretatie, met dank aan Bas Luiten, kan ik goed de belijdenis blijven onderschrijven.

Want de belijdenis kent een open einde, omdat veel teksten genegeerd zijn.

Op internet (dbnl.org) vond ik een preek van prof. K. Schilder over Hosea 12:4-5a: 'In den moederschoot hield hij zijn broeder bij de verzenen: en in zijn kracht gedroeg hij zich vorsteljk met God; ja hij gedroeg zich vorsteljk tegen den engel en overmocht hem: hij weende en smeekte hem.'

Schilder heeft het in deze preek ook over de uitverkiezing. Al voor de geboorte behoort Jakob bij het vrouwenzaad en Esau bij het slangenzaad. Al voor de grondlegging van de wereld zou God dit zo hebben bepaald.

Ik denk dat Gods verkiezing anders verloopt. Al voor de grondlegging van de wereld heeft Hij een plan gemaakt waarin Hij Zijn doelen heeft vastgelegd. Hij heeft toen al het aantal mensen bepaald waarmee Hij wil samenleven. Dit getal moet vol worden.

Vanwege de zondeval, één van de voorziene scenario's, speelt Gods heilsplan zich af zoals het zich nu aan ons voordoet. Na de jongste dag zullen we allemaal geïnformeerd worden over het hoe en waarom.

Ik denk dus dat God het einddoel heeft voorzien en vastgelegd.

Via Zijn voorzienigheid werkt Hij toe naar dit grootse doel.

Daarbij is de voorzienigheid een middel.

Gods zegen voor Jakob is een middel om de ogen van Esau te openen.

Dat zien we dan ook bij Pniël gebeuren.

Jakob probeert eerst zijn broer voor zich te winnen door hem grote geschenken te sturen.

Hij probeert het zo in eigen kracht.

Daar haalt God een streep doorheen. Hij komt hem tegen en gaat een worsteling met hem aan.

Pas als Jakob tot het inzicht komt dat hij niets uit eigen kracht kan doen, laat de engel van de HEER hem winnen.

Vanaf dat moment is Jakob een ander mens. Hij krijgt dan ook een andere naam: Israël.

Pas dan kan hij Esau zonder zorgen tegemoet gaan, want God is met hem.

Maar, let op, God is op dat moment ook met Esau.

God verandert Esau tot een broer die onder tranen zijn broer omhelst.

We lezen:

4 Esau rende hem tegemoet, sloot hem in zijn armen en kuste hem. Beiden lieten hun tranen de vrije loop. (Genesis 33:4)

De tekening dat Esau bij het slangenzaad behoort, wordt volgens mij ook weersproken in de volgende profetie:

19 Op die dag zal er midden in Egypte een altaar voor de HEER staan en aan de grens een aan hem gewijde steen, 20 die als teken zullen dienen om de HEER van de hemelse machten aan Egypte te herinneren. Wanneer de Egyptenaren de HEER aanroepen omdat ze onderdrukt worden, zal hij hun een bevrijder sturen, die voor hen opkomt en hen zal bevrijden. 21 Zo zal de HEER zich aan Egypte laten kennen. Op die dag zullen de Egyptenaren de HEER erkennen, hem dienen met vredeoffers en graanoffers, hem geloften doen en die inlossen. 22 De HEER zal hen slaan en hen helen; zij zullen naar hem terugkeren, hij zal hun gebeden verhoren en hen genezen.

23 Op die dag zal er een weg lopen van Egypte naar Assyrië. Dan zullen de Assyriërs naar Egypte komen en de Egyptenaren naar Assyrië, en samen zullen zij de HEER dienen. 24 Op die dag zal Israël zich als derde bij Egypte en Assyrië voegen, tot zegen voor de hele wereld. 25 Want de HEER van de hemelse machten zal hen zegenen met de woorden: 'Gezegend is Egypte, mijn volk, en Assyrië, werk van mijn handen, en Israël, mijn bezit.' (Jesaja 19:19-25)

Het idee van de eeuwige verwerping staat haaks op de belofte dat God heiligen zal laten participeren bij het laatste oordeel. Want als alles vastligt, dan behoeven zelfs de straf en de strafmaat niet worden bepaald.

Stel voor dat ik samen met Jakob, Hosea en Calvijn in een groep komt die de opdracht krijgt om over twaalf mensen uit heel verschillende culturen een oordeel te moeten vellen, om vervolgens als priesters over hen te gaan heersen.

Wat zou dat een moeilijke, maar wel heel interessante opdracht zijn.

Ik leef nu in een cultuur waar het martelen van gevangenen als onmenselijk, als een schending van de mensenrechten wordt gezien.

Dat was in de tijd van Calvijn wel anders. Martelen was normaal, mensen werden gevierendeeld of op de brandstapel gebracht.

Hoe stem je in zo'n gemengd gezelschap de strafmaat met elkaar af?

Veel onheiligen hebben na hun dood tot aan de jongste dag in de hel doorgebracht. Vreselijk.

Mag dit voorarrest tot strafvermindering leiden?

Zo zijn er nog veel andere vragen te bedenken.

Heeft het doordenken van dergelijke vragen zin?

Heeft het zin om na te denken over de mogelijkheid dat je misschien wel een oordeel zal moeten uitspreken over je buurman, je collega? Over een kerklid, dat is afgehaakt?

Over het kind van je vrienden, dat niet kon geloven?

Door deze vragen bij mijzelf toe te laten, ben ik anders naar ongelovigen gaan kijken.

Een moslimextremist, die zichzelf opblaast en daarmee tientallen mensen doodt, zal eens oog in oog komen te staan met al zijn vijanden.

De arme Lazarus zal eens als een priester over de rijke man gaan heersen.  
Die rijke man zal tot aan de jongste dag in de hel doorbrengen.  
Jezus is daarover in zijn gelijkenis helder.  
Maar ook de rijke man zal opstaan en zal door heiligen, samen met Jezus, geoordeeld worden.  
Wellicht zal Jezus daarvoor Lazarus inschakelen.  
Dat is geen mooi vooruitzicht voor de rijke man.  
Ook die moslimextremist heeft geen goed vooruitzicht.

Al denkend over het laatste oordeel, wordt dit oordeel steeds persoonlijker.  
In artikel 37 van de NGB staat: maar de rechtvaardigen en uitverkorenen verlangen er vurig naar en putten er rijke troost uit.  
Dit heb ik een lange tijd niet kunnen begrijpen, omdat voor alle ongelovigen een grote afgrond gaapte.  
Nu zie ik het zinvolle van de straf in, want God stelt de heiligen eveneens als priesters aan.  
Samen met de Messias zullen zij over hen heersen, duizend jaar lang.

Vroeger waren er gemotiveerde gelovigen die pleiten voor een doorgaande reformatie.  
Want, zoals elke huis van tijd tot tijd moet worden schoongemaakt, zo moet ook van tijd tot tijd de geloofsleer worden opgeschoond.  
In artikel 7 NGB lezen we dat geen enkel geschrift van mensen, hoe heilig de schrijvers ook geweest zijn, op één lijn mogen stellen met de goddelijke Schriften.  
Vandaar dat elk geschrift in aanmerking komt om van tijd tot tijd opgeschoond te worden.  
De stem van de doorgaande reformatie is verflauwd.  
Wie zijn vinger op zwakke plekken legt, is vaak niet geliefd.

Wie nadenkt over Openbaring, kan snel in de fout gaan.  
Fouten maken is echter niet erg, als het de doordenking van moeilijke teksten bevordert.  
Ik geen mijn interpretatie graag weg voor een betere.  
Ik sluit af met twee Bijbelcitaten:

**1** Kinderen, ik schrijf u dit opdat u niet zondigt. Mocht een van u echter toch zondigen, dan hebben wij een pleitbezorger bij de Vader: Jezus Christus, de rechtvaardige. **2** Hij is het die verzoening brengt voor onze zonden, en niet alleen voor die van ons, **maar voor de zonden van de hele wereld.** (1 Johannes 2:1-2)

**10** Verder zei hij tegen me: **'Houd de profetie van dit boek niet geheim,** want de tijd is nabij. **11** Wie onheil aanricht zal nog meer onheil aanrichten, en wie onrein is zal nog onreiner worden. Wie goeddoet zal nog meer goeddoen, en wie heilig is zal nog heiliger worden.' (Openbaring 22:10-11)

Nico Bakker